BESLUT

Datum 2026-11-26
Dnr 479-2026

Justitieombudsmannen
Katarina Påhlsson

Kritik mot Länsstyrelsen i Stockholms län för att inte ha uppmärksammat ett beslut om inhibition innan en hund avlivades. Även kritik för att myndigheten inte underrättat djurägaren om att beslutet om avlivning hade verkställts

Beslutet i korthet: Länsstyrelsen verkställde ett beslut om avlivning av en omhändertagen hund trots att kammarrätten hade stoppat verkställigheten genom ett beslut om inhibition. Först i samband med att djurägaren själv kontaktade länsstyrelsen nästan fyra veckor efter avlivningen fick hon information om att hunden inte längre levde.

JO konstaterar att länsstyrelsen inte har haft tillräckliga rutiner för att hantera inkomna interimistiska beslut på ett lämpligt sätt. JO uttalar vidare att länsstyrelsen, utifrån att det var sannolikt att djurägaren skulle komma att överklaga beslutet, även borde ha kontaktat överinstansen och förvissat sig om att beslutet verkligen var verkställbart innan avlivningen genomfördes i det aktuella fallet. Länsstyrelsen kritiseras för bristerna i handläggningen och får även kritik för att djurägaren inte underrättades om avlivningen.

Anmälan

I en anmälan förde AA fram klagomål mot Länsstyrelsen i Stockholms län. Av anmälan framgick i korthet att länsstyrelsen den 13 november 2025 verkställde ett beslut om avlivning av hennes hund, trots att kammarrätten den 11 november 2025 hade stoppat verkställigheten genom ett beslut om inhibition. Det framgick vidare att AA inte fick reda på att hunden hade avlivats förrän cirka en månad senare när hon själv kontaktade länsstyrelsen och frågade hur han hade det.

Utredning

JO begärde att länsstyrelsen skulle yttra sig över det som AA fört fram. Myndigheten skulle även besvara ett antal frågor från JO.

I sitt remissvar anförde myndigheten, genom vikarierande länsöverdirektören, huvudsakligen följande om sin handläggning.

> Länsstyrelsen beslutade den 6 oktober 2025 att omhänderta [AA:s] hund … efter att hunden bitit en person med läkarvård som följd.

– – –

Den 17 oktober 2025 beslutade Länsstyrelsen att hunden … skulle avlivas. […]. Beslutet skickades till [AA] samma dag via post.

[…]

Den 19 oktober 2025 överklagade [AA] beslutet om att [hunden] skulle avlivas och begärde inhibition. Den 20 oktober 2025 meddelade Förvaltningsrätten i Stockholm att [AA] beviljats inhibition och att det överklagade beslutet tills vidare inte skulle gälla. […].

Den 11 november 2025 meddelade förvaltningsrätten att de avslog överklagandet och att beslutet om inhibition upphörde att gälla. Den 12 november 2025 verkställde Länsstyrelsen beslutet genom att uppdra åt uppstallningsplatsen att avliva hunden. Enligt intyg från uppstallningsplatsen avlivades hunden den 13 november 2025 klockan 9:21.

[AA] överklagade förvaltningsrättens beslut och begärde inhibition hos Kammarrätten i Stockholm. Kammarrätten beslutade den 11 november 2025 att det överklagade avgörandet tills vidare inte skulle gälla. Handlingen inkom in till Länsstyrelsen den 11 november 2025 klockan 16:17 men diarieförde s i Länsstyrelsens system först klockan 11:07 den 13 november 2025, det vill säga efter det att hunden hade avlivats. Länsstyrelsen kontaktade då kammarrätten och informerade om att beslutet om avlivning redan var verkställt.

Enhetschefen på Länsstyrelsen i Stockholms diarium och arkiv har uppgett att det inte framgick av mejlet från kammarrätten i Stockholm att det gällde inhibition och således var brådskande.

[AA] skickade ett mejl till Länsstyrelsen den 9 december 2025 och efterfrågade uppgifter om hunden … [AA] fick då information om att hunden … hade avlivats den 13 november 2025.

Länsstyrelsen besvarade därefter JO:s frågor och redovisade sin bedömning enligt bl.a. följande.

Vilka överväganden gjordes inför verkställigheten av beslutet att avliva hunden? Hur kom det sig att myndigheten inte avvaktade till dess att tiden för överklagande av förvaltningsrättens dom gått ut?

Hunden … var enligt veterinärintyg från den 10 oktober 2025 utsatt för lidande och visade tecken på smärta. Polismyndigheten som genomförde ett mentaltest på hunden den 13 oktober 2025 förordade avlivning då det var risk för angrepp på människa. Den 15 oktober 2025 bet hunden personal på uppstallningsplatsen och den 2 november 2025 kontaktade uppstallningsplatsen Länsstyrelsen och meddelade att hunden hade mycket ont samt att han inte mådde bra i sin box. Hunden gjorde utfall mot förbipasserande personal och de upplevde situationen som att han skulle kunnat bita igen.

Eftersom beslutet om avlivning gällde omedelbart gjorde Länsstyrelsen bedömningen att det skulle verkställas när förvaltningsrätten avslog överklagandet och beslutet om inhibition upphört att gälla. Det bedömdes inte rimligt att avvakta med verkställigheten under de tre veckor som förvaltningsrättens dom kunde överklagas, varken ur djurskydds- eller säkerhetssynpunkt. Länsstyrelsen beaktade även att [AA] i mejl till Länsstyrelsen framfört önskemål om skyndsam hantering för att [hunden] inte skulle orsakas onödigt lidande.

Vilka rutiner har myndigheten när det gäller information till djurägaren inför och efter det att ett beslut om avlivning verkställts? Följdes rutinerna i detta fall?

– – –

> Länsstyrelsen har ingen rutin för att informera djurägare när ett beslut ska verkställas eller efter att beslutet har verkställts. I det här fallet efterfrågade [AA] information om hunden och hon blev då informerad om att beslutet var verkställt. Det har därför inte skett några avsteg från rutiner i det här fallet.
>
> – – –
>
> **Sammantagen bedömning**
>
> – – –
>
> Vid genomgång av ärendet kan Länsstyrelsen konstatera att handläggningen och hanteringen av [AA:s] ärende inte skiljer sig från något annat av Länsstyrelsens ärenden när det kommer till rutiner och förfarande. Vad gäller information till djurägare om avlivning samt närvaro vid avlivning har Länsstyrelsen följt interna rutiner. Vad gäller ärenden där förvaltningsrätten beslutat att tidigare meddelad inhibition upphör att gälla så verkställer Länsstyrelsen beslut inom några dagar om inga nya uppgifter tillkommer. Länsstyrelsen tar i övrigt hänsyn till de omständigheter som finns i de enskilda fallen när bedömningen görs. I det här fallet gjorde Länsstyrelsen bedömningen att beslutet skulle verkställas omgående med hänsyn till hundens mående samt säkerhetsrisken som han utgjorde på uppstallningsplatsen.
>
> Om berörd enhet tagit del av informationen från kammarrätten i tid hade verkställigheten av beslutet pausats. Därefter hade kammarrätten informerats om hur skyndsamt ärendet ansågs vara ur djurskydds- och säkerhetssynpunkt. Länsstyrelsen arbetar med rutiner för registrering av ärenden för att förhindra att något liknande sker igen.

AA kommenterade länsstyrelsens yttrande.

Rättsliga utgångspunkter m.m.

Omhändertagande och avlivning av hundar

Den 1 maj 2026 ändrades reglerna om omhändertagande och avlivning av hundar i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter, tillsynslagen. Ändringarna innebär, såvitt nu är av betydelse, inga förändringar i sak.

Av 11 § första stycket och 12 § tillsynslagen, i de lydelser som gällde vid tiden för de anmälda händelserna, framgår att länsstyrelsen under vissa förhållanden får besluta att en hund ska omhändertas och, efter utredning, avlivas. Det framgår också att ägaren inte utan tillstånd av den beslutande myndigheten får förfoga över en hund som omhändertagits.

Verkställighet av beslut

Av 27 § tillsynslagen framgår att beslut enligt lagen gäller omedelbart om inte något annat beslutas.

Av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) framgår att en domstol som ska pröva ett överklagande kan besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla, s.k. inhibition.

Myndigheters serviceskyldighet

Enligt 6 § andra stycket förvaltningslagen (2017:900) ska myndigheten lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den

enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål.

Bedömning

Verkställighet av beslutet om avlivning

Länsstyrelsens beslut om avlivning av hunden gällde omedelbart från beslutstidpunkten den 17 oktober 2025. Verkställigheten stoppades tillfälligt genom förvaltningsrättens beslut om inhibition. När förvaltningsrätten avslog AA:s överklagande den 11 november 2025 upphörde beslutet om inhibition att gälla. Beslutet att avliva hunden blev därmed återigen verkställbart.

När länsstyrelsen den 12 november 2025 uppdrog åt uppstallningsplatsen att avliva hunden kände ansvariga handläggare inte till att AA dagen innan hade överklagat förvaltningsrättens dom och att kammarrätten hade fattat ett nytt beslut om inhibition. Detta trots att kammarrätten den 11 november 2025 hade skickat sitt beslut till länsstyrelsen. Av utredningen framgår att länsstyrelsen mottog beslutsunderrättelsen på eftermiddagen den 11 november 2025. Beslutet diarieförde dock i länsstyrelsens system först på förmiddagen den 13 november 2025. Vid den tidpunkten hade hunden redan avlivats.

Åtgärden att avliva en hund är i regel mycket ingripande för djurägaren. Det är inte bara ekonomiska värden som påverkas, utan åtgärden får också stora konsekvenser på ett djupare, personligt plan som inte kan återställas genom ett framgångsrikt överklagande (se t.ex. JO 2011/12 s. 161, dnr 5195-2010, och JO 2024 s. 427, dnr 7698-2022). Om en domstol har beslutat om inhibition är det därför mycket viktigt att länsstyrelsen omgående uppmärksammar verkställighetshindret och säkerställer att avlivningen skjuts upp. Myndigheten måste alltså se till att det finns rutiner som garanterar att ansvariga handläggare får information om de interimistiska beslut som fattas, även i de fall där diarieföringen av inkomna beslut dröjer någon dag.

I det aktuella fallet tog det två dagar innan länsstyrelsen registrerade kammarrättens beslut om inhibition. Myndigheten hade dessförinnan inte uppmärksammat att beslutet kommit in till myndigheten, vilket ledde till att hunden hann avlivas. Enligt länsstyrelsen framgick det inte av mejlet från kammarrätten att det inkomna beslutet gällde inhibition. Även om så var fallet är det min uppfattning att länsstyrelsen hade det yttersta ansvaret att se till att beslutet upptäcktes hos myndigheten och att ansvariga handläggare fick kännedom om det, särskilt med hänsyn till att avlivningen var så nära förestående. Det är tydligt att länsstyrelsen inte hade tillräckliga rutiner för att hantera inkomna interimistiska beslut på ett lämpligt sätt.

Av utredningen framgår vidare att AA återkommande under ärendets handläggning hade varit tydlig gentemot länsstyrelsen med att hon inte var nöjd med myndighetens beslut om avlivning. Det måste därmed ha stått klart för myndigheten att AA sannolikt skulle överklaga förvaltningsrättens dom och

begära inhibition av beslutet. I en sådan situation, där det alltså funnits en risk att beslutet om avlivning inte längre fick verkställas, anser jag att länsstyrelsen borde ha tagit kontakt med kammarrätten och förvissat sig om att beslutet verkligen var verkställbart innan avlivningen genomfördes. Det är givetvis en stor brist att någon sådan kontakt aldrig togs.

De konstaterade bristerna i länsstyrelsens handläggning har medfört att hunden avlivades trots kammarrättens beslut om inhibition. AA har därmed inte kunnat få beslutet om avlivning prövat av kammarrätten innan det verkställdes. Länsstyrelsen ska kritiseras för det inträffade.

Underrättelse om verkställigheten

Efter det att hunden hade avlivats tog länsstyrelsen kontakt med kammarrätten och meddelade att beslutet om avlivning redan hade verkställts. Länsstyrelsen vidtog dock ingen åtgärd för att samtidigt underrätta AA om avlivningen. Först i samband med att AA själv kontaktade länsstyrelsen den 9 december 2025, dvs. nästan fyra veckor senare, fick hon information om att hunden inte längre levde.

Även om det är länsstyrelsen och inte djurägaren som enligt tillsynslagen förfogar över omhändertagna djur är åtgärden att avliva en hund, som jag redan varit inne på, mycket ingripande för djurägaren. På grund av kammarrättens beslut om inhibition hade AA ingen anledning att tro att länsstyrelsen hade verkställt beslutet om avlivning under tiden som hennes överklagande var föremål för domstolsprövning. Under sådana förhållanden borde länsstyrelsen av hänsyn till AA omgående ha informerat henne om vad som hänt. Det har enligt min mening ålegat myndigheten att underrätta AA inom ramen för sin serviceskyldighet, inte bara av humana skäl utan också för att sådan information kan komma att påverka djurägarens fortsatta processvilja. Länsstyrelsen ska kritiseras även för sin underlåtenhet i detta avseende.

Vad som i övrigt har kommit fram i ärendet ger inte anledning till några uttalanden eller åtgärder från min sida.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av JO Katarina Påhlsson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Melinda Maxe har föredragit ärendet och tf. byråchefen Charlotte Håkansson har deltagit i beredningen.